GAZETA WARSZAWSKA.

W SOBOTĘ DNIA 28. MAIA ROKU 1774.

Z Warſzawy dnia 28. Maja.

Przed przeſzłą Niedzielą, wiele Pańſtwa z tąd wyiachało do *Wolborza*, na uroczyſty Akt Konſekracyi Iegomości Xiędza *Rybińſkiego* Koadiutora Kujawſkiego; którą w pierwſzy dzień *Zielonych - Swiątek* odprawił tam Imć X. Biſkup Kujawſki.

Z HISZPANII.

Z Madrytu dnia 11. Kwietnia.

Król Imć po iutrze wyieżdża do *Luerva* na łowy. Xiąże *de Maſſerano* miał ſzczęście pożegnania Króla Imci i całey Królewſkiey Familii, wybieraiąc ſię z tąd przy końcu tego tygodnia do *Londynu*; gdzie

od Dworu tuteyſzego ma odprawować Urząd Poſelſki. Pan *de St: Saphorin* Poseł extraordynaryiny *Duńſki* przybył tu we śrzodę.

Z WŁOCH.

Z Bononii d. 12. Kwietnia.

Słychać tu u nas, że Xiąże *Modeńſki* ma uſtąpić Dworowi *Wiedeńſkiemu* Xięſtwa *de Vareſe*, które ma być przyłączone do Xięſtwa *Mediolańſkiego*. Z tey okoliczności, Dwór *Wiedeńſki* Xiążęciu *Modeńſkiemu* ma płacić roczney penſyi 30,000. Czerwonych Złotych; a po śmierci Xiążęcia, taż ſama penſya dochodzić będzie Xiążęcia dziedzicznego Syna iego i Xiężniczkę Córkę, i Wnuczkę iego, przez całe iego życie. Druga pogłoſka rozchodzi ſię tu, o przyſzłym Małżeńſtwie *Infanta Don Gabriela* czwartego Syna Króla Imci *Hiſzpańſkiego*, z iedną z Sióſtr *Delfina* (dziſieyſzego iuż Króla Imci Francuſkiego.)

Z Wenecyi dnia 30. Kwietnia.

Senat tuteyſzy nowe goſpodarſkie rozrządzenia względem Zakonów czyniąc, wydał wyrok dnia 19. Mieſiąca przeſzłego; mocą którego, liczbę Domow Ichmościów *XX. Teatinów* w Stanach Rzeczypoſpolitey znayduiących ſię mało co zmnieyſza, bo z ſześciu Domów, pięć ieſzcze zoſtawuie: dwa Domy w *Weronie* złączaiąc w ieden. Z tym wſzytkim pomienieni Xięża, ponieważ wedle uſtaw ſwoich nayściśleyſzym nad wſzyſtkie inne Zakony ſą obowiązani ubóſtwem, wolnemi będą od czynienia zwykłey ſkładki na uczynki miłoſierne.

Tymże ſamym wyrokiem rozrządzone ieſt znieſienie dwu Domow *XX. Somaſkow* w *Vincenie* i w *Solo*; a trzy ich tylko w całym Państwie zoſtawiono; w których mieſzkaiącym Zakonnikom, roczney płacy wyznaczono na wikt po 75 Czerwonych złotych na Oſobę: na ſuknie zaś dla Xięży i Kleryków po 24. Czerwone złote, a dla Braci po 15. Że zaś teraz w *Wenecyi* liczą Oſob pomienionego Zakonu 81 więc zakazano im więcey przyimować, aż póki ſię liczba niezmnieyſzy do 72. Oſob. Dana ieſt iednakże wolność tak Ichmościom *XX. Teatinom*, iako i *Somaſkom*, którzy ſię znayduią za granicą, powrócenia (ieżeli tylko iuż zechcą) do Stanów tey Rzeczypoſpolitey.

Z FRANCYI.

Z Paryża dnia 22. Kwietnia.

W pewney Wsi, z tąd niedalekiey, Zyd ieden maiący kilkaset Czerwonych złotych w trzosie, wieczorem przyszedł do Austeryi na wieczerzą i nocleg. Maiąc się na zwykłey ludziom tego narodu względem swych pieniędzy ostróżności, poznał, że gospodarz tameczny pomieszanym i chciwym poglądał nań okiem. Z tey okoliczności powziął boiaźliwe podeyrzenie, i zamiast tego coby się miał ułaść na zgotowanym sobie łóżku w osobney izbie, usiadł na ławie w kącie i tak drzemał raczey aniżeli spał. W godzinę potym, widzi wchodzącego człowieka z latarnią w ręku, (był to posługacz tameczny) który niewiedząc o Zydzie onym, uyrzawszy łożko próżne, zgasił światło i na onym łożku układł się. Po nieiakim czasie, otwieraią się drzwi: znowu wchodzi dwu ludzi bez światła, którzy przybliżywszy się do łożka, przerznęli gardło tam leżącemu Człowiekowi, maiąc go za owego Zyda, i wyciągneli go do sieni. Zyd, skoro tylko wyszli, oknem się spuścił i pobiegł wraz z onaymieniem tameczney Zwierzchności o tym co się stało. Przybiegli natychmiast ludzie, i znaleźli gospodarza z współ - uczestnikiem zbrodni, krwią zbroczonych i zdumiałych nad zabitym, po uznaney przy świetle omyłce swoiey.

Z Paryża d. 29. Kwietnia.

Listy z *Rennes* rzadką nam oznaymuią nowinę. Pewny Kapłan nazwiskiem *Boursoule*, sławny dla swoich talentów i gorliwości Kaznodzieia, przez cały przeszły *Wielki-Post*, kazał w iednym tamecznym Parafialnym Kościele; do którego wielkie mnóstwo ludu zbiegało się. W Poniedziałek Wielkonocny, ostatnie Kazanie maiąc *O wiecznym w Niebie Błogosławieństwie*, gdy przy końcu gorliwego całego Kazania swego, gorliwiey ieszcze wyrażać zaczął, wielką żądzę sprawiedliwego człowieka złączenia się z swym wiecznym i nieśmiertelnym końcem; iedną raza z nagła stanął, ręką się Kazalnicy uiął, głowę skłonił i skonał.

Ten prawdziwie gorliwy Kaznodzieia, znać że szczyrze sam naprzód pragnął tam być; dokąd drugich zachęcał. Był też to Kapłan dla obyczaiów w niczym nienagannych; dla czystey, a nigdy własnego do-

czesnego iakiego zysku nieszukaiącey gorliwości; dla prac Apostolskich w uczeniu dziatek i prostaczków; od wszystkich za Męża Swiętego, za Kapłana prawdziwie Apostolskiego, powszechnie i statecznie miany. W posileniu ciała, skromny i umartwiony; w mieszkaniu mierny, ba raczey ubogi; w odzieniu zaś, podług stanu swego, tak był umiarkowany, że przystoyny iego Kapłański ubiór, żadnym zbytkiem, żadną naymnieyszą próżnością lub płochością, nigdy nie był splamiony. Wołał on na wszytkie występki, ale sam od nich naprzód był daleki; na trudną do cnoty drogę wszystkich naganiał, lecz pierwszy przed wszystkiemi twarde te lody łamał. Do wzgardy doczesnych, a do miłości rzeczy wiecznych słuchaczów swoich zagrzewał; pierwszy też przed niemi, zaraz z Kazalnicy, do teyże szczęśliwey wieczności, drogę im niby ukazuiąc, w oczach wszystkich, dla odebrania za swe prace wieczney nadgrody pośpieszył. Błogo mu!

Na pogrzeb tego Swiętego Kapłana, całe się Miasto do Kościoła skupiło. Męszczyzni, niewiasty, młodzi, starzy, bogaci, ubodzy, Kapłani i Zakonnicy, wszyscy się (iak piszą) zbiegli dla śmiertelnych Męża tego Swiętego zwłoków ucałowania; ale nie piszą, czy wszyscy dla cnot iego naśladowania. Tośmy pospolicie zwykli czynić cudzą Swiątobliwość widząc, co podróżny Figurę przy drodzę wystawioną mijaiąc: zdiąwszy pięknie przed Figurą czapkę, daley w swą!

Z DANII.

Z Kopenhagi dnia 23. Kwietnia

Z czterech części sił morskich, odprawiono ze sto Maytków; z których ci, co po lat 20. strawili w służbie, maią dla siebie wyznaczoną dożywotnią płacę. Rzemieślników też 200. oddalono od Warstatów Okrętowych; którzy idą w służbę *Rossyiską*. Na dniu wczorayszym przez ciaśnine morską przeszło 143. okrętów, rozmaitych Narodów.

Z HOLLANDYI.

Z Hagi dnia 30. Kwietnia.

Margrabia *de Noailles* Poseł *Francuski*, dnia iutrzeyszego wyieżdża z tąd na czas nieiaki do *Paryża*; nim powróci tu nazad, Sprawy Dworu swoiego zlecił staraniu Iegomości Xdza *de Noyers*.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY.

W SOBOTĘ DNIA 28. MAIA ROKU 1774.

Z Rzymu dnia 20. Kwietnia. W przeszły Poniedziałek zrana *Oyciec Swięty* odprawił Konsystorz taiemny, na którym z okoliczności przypadaiącego na Rok 1775. Jubileuszu Wielkiego, upominał wszystkich Kardynałow, aby należytą w tym czasie okazowali gorliwość i sposobność swoię, ku ozdobie Kościołów swych *titularnych*, i ku zbudowaniu wiernych Chrystusowych one nawiedzaiących. Potym *Oyciec Swięty* Kościoł *d'Aveiro* w *Portugalii*, ktòry niedawno uczynił Katedralnym, podał dla Imci Xiędza *Antoniego Gomeiro di Suza*. Kardynał Wikary, podał Kościoły *Ostyeński* i *Weletreński* dla Kardynała *Serbelloni* Biskupa *Albańskiego*, prosząc dla pierwszego z tych Kościołow o *Palliusz*. Znowu *Oyciec Swięty* odezwał się mianuiąc Biskupem *Albańskim* Kardynała *Franciszka, Joachima de Pierre de Bernis*, któremu też dozwolił zatrzymać Metropolią *d'Alby*. Ten zaś Kardynał podał potym, iako Minister *Francuski*, niektóre swego Kraiu Biskupstwa: iako to Arcy-Biskupstwo *Wiedeńskie* w *Delfinacie*, dla Imci Xiedza Franciszka *de Popignan*, do tąd Arcy Biskupa *de Puy*; *Besansońskie* dla Imci Xiędza *de Durfort*, do tąd Biskupa *de Montpellier*.

Fregata Papieska *St: Charles* zwana, na ktòrą wsiadł Xiąże *de Cumberland*, dnia 15. tego miesiąca pomyslnym wiatrem ruszyła z *Civita - Vecchia*.

Z Sztokolmu dnia 19. Kwietnia. Od nieiakiego czasu u Dworu naszego gęste bywaią rady i namowy, w sprawach wielkiey wagi, których nie łacno dociec. Politycy nasi, którzy i o nayskrytszych taiemnicach nieumieią milczeć, ale zawsze choć na domysł coś sobie z nich wróżą, dzisiay niewiedzą iuż co mówić; zdumiewaiąc się nad tym nayosobliwiey, że nadzwyczay prędzey, acz ieszcze w zimne czasy, wyprawiono z tąd wielką liczbę żołnierzy do naprawiania fortec nadgranicznych. Popis Woysk, ktory w tym Roku ma się odprawiać w *Skanii*; złożony będzie z siedmiu (od 24. harmat) Kompanii Artyleryi; z dwudziestu czterech Szwadronów Jazdy z 6. Szwadronów, Hussarow; z 12. Batalionów piechoty. W *Kalskron* liczą teraz 24. Okręty woienne, zdolne do wyiścia na morze; tego iednak lata niebędą uzbraiać z nich więcey, iak tylko małą Eskadrę, na którey ma być przywieziona Xiężniczka *Eutyńska*, przyszła Oblubienica Xiążęcia *Sudermanii*.

Hrabia *de Krillon* i Xiąże *de Salm-Salm*, obadwa Pułkownicy, pierwszy w *Francuskiey*, drugi w *Hiszpańskiey* służbie, dnia 12. tego miesiąca prezentowani byli Królowi Iegomości; pierwszy przez Hrabię *de Vergennes* Posła Dworu *Wersalskiego*, drugi przez Pana *Llano* pełnomocnego Ministra Króla Imci *Hiszpańskiego*.

Hrabia *de Lowenhielm*, wyznaczony Ministrem od naszego do *Drezdeńskiego* Dworu, wybiera się w podróż. Hrabia *d'Osterman*, Minister *Rossyiski*, ma wyiachać z tąd wkrótce do *Petersburga*; gdzie iak słychać czeka go Urząd *Podkanclerski*. Pan *Bergenskoeld*, Sekretarz Poselstwa Dworu naszego w *Carogrodzie*, ponieważ nie może żadną miarą przywyknąć do tamecznego powietrza, odebrał zezwolenie, aby powrócił nazad; ma przywieść z tamtąd list, w którym *Sultan Nówy* o swym wstąpieniu na Tron, Monarsze naszemu donosi.

Z Petersburga dnia 12. Kwietnia. Imperatorowa Ieymć, darowała Akademii Nauk, kosztowny rękopis, godnego nieśmiertelney sławy *Keplera*. Pan *Euler*, i Pan *Lexell* maią to dzieło wkrótce wydać z druku. Hrabia *de Panin* temi dnia-

mi wyieżdżał do *Carskoy - Sieło*, gdzie się teraz Dwor znayduie, dla rady Stanu tam się odprawuiącey; ale iednegoż dnia zrana wyiachawszy powrócił tu na noc. Wielkiego tu podziwienia nabawił wszystkich, nagły wyiazd z tey Stolicy Pana *Diderot* sławnego we *Francyi* z wydanych wielu Ksiąg Filozoficznych, którego Imperatorowa Ieymość przywołała tu z *Paryża*. Ale dziś dowiaduiemy się, że ten uczony człowiek tak był nieszczęśliwy, że przez nieostróżność, czy w pisaniu, czy też w mówieniu, Dwór uraził, i popadł w niełaskę; dla czego nakazano mu w kilku godzinach z Miasta, a wkrótce potym z granic naszych wyiachać.

Z Paryża dnia 1. Maja. Mieysce pozostałe w Akademii *Francuskiey* przez śmierć Jmci Xiędza Biskupa *de Trichonie*, obiecuią wszyscy Panu *Suard* dobrze wsławionemu z nauk. Akademia nauk z wielkiemi pochwałami potwierdziła wynalazek sekretny, służący do ochrony od śniedzi wszystkich medalow.

Słychać tu że mocą umowy zaszłey miedzy naszym i *Rzymskim* Dworem, arędarze *Francuscy* zostaną przy *Monopolium* na tabakę i na sól w *Awenionie* i Hrabstwie *Wenessińskim*; które Kraie maią być oddane *Oycu Swiętemu*.

Po ostatnich listach odebranych z *Wiednia*, nie każą nam już tego Roku spodziewać się przybycia tu do nas Cesarza Imci. Z tey okoliczności wiele tu mówią ludzie, ale na domysł. *To się pisało z Paryża ośmią dniami ieszcze przed śmiercią Króla Jmci Francuskiego.*

DONIESIENIE z WARSZAWY DNIA 28. MAIA.

Znayduie się u Michała Grölla J. K. Mci Bibliopoli w Marywilu Nro 19. pod znakiem Poétów 1.) *Tysiąc Nocy i jedna, Awantury Arabskie Tom: X. 8' w Warszawie 774. alla rustica złł: 2. i pół.* 2) *Grammatica Francuska krótko zebrana, 12. w Wilnie 774. alla rustica zł: 1. i pół.* 3) *Myśli rzetelne nad narzekaniem Polakow tyczących się mniemanego Monopolium, czyli*

ſamo-kupſtwa Miaſta Gdańſka 4. 1774. 23. gr: 4.) Mappa powſzechna i podróżna Króleſtwa Polſkiego, pod tytułem, Carte generale & itineraire de Pologne, z wyrażeniem Krajow oderwanych złt: 2.

Aukcya na różne ruchomości, jako Suknie, Bieliznę, Galony, złote Guziki, Fuzye, Piſtolety, Porcellany, Kulbaki, Namioty, różne materye, i inne rzeczy: tamże będzie dnia 6 Mieſiąca Czerwca i przez kilka dni potym.

Aukcya na Kſiążki też będzie za dwie Niedziele.

U Iana Auguſta Poſera Bibliopoli Warſzawſkiego na Trębalſkiey Ulicy w Kamienicy nowey Jmci X. Biſkupa Kujawſkiego, znayduią ſię naſtępuiące Kſiążki.

1.) Konſtytucye, Statuta i Przywileje Koronne i W. X. Lit: na Walnych Seymach od Roku Pańſkiego 1550. aż do Roku 1726. przez U. St: z Kożuchowa Kożuchowſkiego fol: 1732. opr: 2.) Okolſki R. P. Fr: Simonis, Orbis Polonus 3. Tomy fr: Cracoviæ 1641. compactum. 3.) Starowolſki Tractatus tres I. Polonia, II. Sarmatiæ Bellatores III. Scriptorum Polonicorum Ekatonta 9. Vratiſlaviæ 1733. comp: 4.) Regni Poloniæ Magni Ducatus Lithvaniæ Nova Mappa Geographica, 25. fol: comprehenſa Berolini 1770. 5. Czerw: złt: 5.) Codex Diplomaticus Regni Poloniæ & Magni Ducatus Lithvaniæ Tom: I. & V. fr: Viennæ 1758. comp: 4. Czerw: złt: 6.) Lengnichii, Jus publicum Regni Poloniæ 2. Tom: 8. Gedanni 1765. 8. złt: 7.) Faſtes du Royaume de Pologne & de l'Empire de Ruſſie 2. Tomes 8. Paris 1772. 14. złt: 8.) Monetæ Enchiridion Polonicum 8. Vratiſlaviæ 1774. comp: 9. złt: 9.) Kalendarz nowy Ekonomiczny dla Goſpodarzów w Koronie i w W. X. Litewſkim na Rok 1774. w Warſzawie opr: 4. złt: 10.) Dzieło o Rolnictwie, przez Pana Buhamel du Monceau 2 Tomy z Koperſztychami fol: w Wilnie 1773. opr: 10. złt: 11.) Atlas Ruſticus fr: Petropoli 1745. 12.) Przeſtroga Duchowieńſtwa Francuſkiego ziednoczonego w Paryżu prawowiernym całego Króleſtwa podana o ſzkodach i niebeſpieczeńſtwach z niedowiarſtwa wynikaiących, z Włoſkiego zaś przełożona po Polſku przez X. Kandyda Oſtrowſkiego 8. w Warſzawie 1774. opr: 2. złt: